

Veterinaire tandheelkunde moet naar een hoger niveau

TEKST EN FOTO'S JOHN EKKElBOOM, JOURNALIST

De veterinaire tandheelkunde in Nederland moet naar een hoger niveau. Dat vindt dierenarts Paul Theuns van Diergeneeskundig Specialistisch Centrum Nederland de Wagenrenk in Wageningen. Hij is in ons land de enige specialist tandheelkunde die niet verbonden is aan de universiteit. Volgens hem is er behoefte aan meer specialisten op zijn vakgebied. Hij wil zich graag inzetten om dierenartsen daartoe op te leiden.

Beer, een zesjarige sint-bernardshond, neemt zowat de hele behandeltafel in beslag. Hij is zojuist onder een lichte narcose gebracht. Op een CT-scan bleek bij toeval dat Beer twee tanden met een abces heeft. Specialist tandheelkunde Paul Theuns van de Wagenrenk, een onafhankelijke dierenkliniek in Wageningen, gaat hem daarvoor vandaag behandelen. Tevoren heeft hij de eigenaren gesproken en uitleg gegeven hoe zij de tanden van Beer nog efficiënter kunnen poetsen, hetgeen ze trouw al iedere dag doen. "Dat blijkt ook wel", zegt

Theuns met een tevreden blik terwijl hij tijdens dit gesprek de tanden van de lobbies bestudeert. "Het gebit ziet er verder keurig onderhouden uit."

FASCINATIE

De behandeling bij Beer bestaat uit het verwijderen van tandsteen en het trekken van de twee aangedane tanden. Voor Theuns is dit dagelijks werk. Ook in Leusden heeft hij aan huis een werkruimte voor met name spoedgevallen. "Ik doe nog alleen tandheelkundige zorg en kaakchirurgie", licht hij toe. In 1987

studeerde hij af als dierenarts kleine huisdieren aan de Universiteit Gent. In Nederland was hij uitgeloot. Nadat hij zijn studie diergeneeskunde in België had afgerond, kwam hij terug om in ons land zijn vak te kunnen uitoefenen. Hij had diverse praktijken voor kleine huisdieren, waaronder in Bergen op Zoom, Papendrecht en als laatste in Soesterberg. Tijdens zijn loopbaan raakte hij gefascineerd door de tandheelkunde voor dieren.

AMERIKA VOOROP

Na het volgen van cursussen tandheelkunde in Luxemburg, besloot Theuns zich te specialiseren. In 2007 ging hij in Californië stage lopen. In Europa stond dit vakgebied nog in de kinderschoenen. De Verenigde Staten daarentegen waren al een stuk verder. Dat geldt overigens nog steeds. Europa telt nu zo'n 75 specialisten tandheelkunde voor dieren terwijl er in Amerika ruim 200 zijn. Theuns behaalde destijds zijn diploma in de Verenigde Staten en heeft nu ook een officiële erkenning voor Europa (DEVDC). "In Nederland hebben we slechts twee specialisten tandheelkunde voor dieren van wie ik er een ben. Ik ben niet verbonden aan de universiteit. De andere, Henriette Booi-Vrieling, is dat wel. Zij studeerde eerst tandheelkunde aan de ACTA in Amsterdam en vervolgens diergeneeskunde in Utrecht, waar zij nu universitair docent is. Binnen de diergeneeskunde specialiseerde zij zich in de tandheelkunde en promoveerde ze op onderzoek naar tandresorptie bij katten. Dat we in ons land maar twee specialisten tandheelkunde voor dieren hebben, is nogal karig."

EXTREEM ZWAAR

Om het niveau van de tandheelkunde voor dieren naar een hoger niveau te tillen, moeten er volgens Theuns meer specialisten tandheelkunde bijkomen. Hij wil graag een steentje bijdragen aan deze ontwikkeling door dierenartsen daarin op te leiden. "Die dierenartsen moeten wel bereid zijn daar veel tijd in te steken. Het is extreem zwaar om naast je bestaande baan stage te lopen en ook een aantal casussen in te leveren." Theuns legt uit dat de tandheelkunde vier hoofdgroepen kent: de orthodontie, prosthodontie, paradontologie en de kaakchirurgie. Verder zijn er hoofdspecialismen zoals tandheelkunde gezelschapsdieren en sinds kort ook tandheelkunde paard. Dit laatste vakgebied bestaat in de Verenigde Staten al langer, maar nu dus ook in Europa. Theuns: "Ook zien we superspecialismen ontstaan. Neem de kaakchirurgie. In sommige landen is het inmiddels mogelijk om nieuwe onderkaken te kweken vanuit stamcellen."

HUMANE MODEL

In Nederland loopt het nog niet zo'n vaart. Theuns zou al blij zijn als er in ons land gewone specialisten tandheelkunde bijkomen. De ketens van dierenartsenpraktijken Evidensia en Anicura hebben al belangstelling getoond om eigen dierenartsen de gelegenheid te bieden zich op dat gebied te laten bijscholen, weet Theuns. Hij is bereid enkele kandidaten een gedeeltelijke stage aan te bieden. Hij benadrukt nog eens het belang ervan. "Vrijwel iedere praktijk voor gezelschapsdieren biedt nu al tandheelkundige zorg aan zonder daar-

voor een specialist in huis te hebben. Maar we moeten ons niet beperken tot het verwijderen van tandsteen en het trekken van losse elementen. Wij willen het humane model van de tandheelkunde volgen. Ons streven is om dat hoge niveau ook binnen de diergeneeskunde te bereiken."

GEEN COSMETISCHE BEHANDELINGEN

Dit betekent volgens Theuns niet dat alles wat de humane tandheelkunde doet, automatisch moet worden overgenomen door de diergeneeskunde. Als voorbeeld noemt hij het doorzagen en repositioneren van een onderkaak. "Bij mensen gaat het dan vaak om een cosmetische behandeling. Dat moet je voor een dier niet willen. Alleen als de ingreep functioneel zinvol is, kun je zo'n operatie overwegen." Het werk van Theuns, die vooral honden en katten, en soms knaagdieren, behandelt, bestaat onder andere uit het trekken van tanden en kiezen, het reinigen van gebitten, het plaatsen van kronen, veelal in combinatie met wortelkanaalbehandelingen, het bevestigen van beugels, het inkorten van tanden die in het gehemelte prikken en het verwijderen van goed- en kwaadaardige tumoren in de mondholte. Alle ingrepen gebeuren onder een lichte narcose. "Implantaten zijn voor mij nu nog de grens. Dan heb je zeer gemotiveerde eigenaren nodig die dagelijks het gebit van hun kat of hond poetsen. Bovendien moet ik zelf een forse financiële investering doen om zo'n behandeling mogelijk te maken. De titanium schroeven zijn zeer kostbaar en daarvan heb je een uitgebreide set van allerlei maten nodig."

VERMENSELIJKING

De vermenselijking van de tandheelkunde voor dieren ziet Theuns toenemen. Hij zegt dat dierenartsen die tendens serieus moeten nemen, zeker wanneer een ingreep functioneel een verbetering is. "Er zijn steeds meer gemotiveerde eigenaren die alles voor hun huisdier over hebben. Dat is uiteraard een mooie ontwikkeling maar het moet niet doorslaan. Ik noemde al de implantaten en het cosmetisch corrigeren van kaken. Zelfs het bleken van tanden gebeurt steeds vaker. Zelf kijk ik vooral naar de oorzaak van de verkleuring. Meestal gaat het om een ontstoken wortel. Die ga ik dan behandelen. Uit onderzoek blijkt dat het in bijna 90 procent van de gevallen gaat om afgestorven tanden. Pas dus op met bleken."

LEZING OVER FURCATIE

Zelf heeft Theuns nog diverse uitdagingen binnen de tandheelkunde. Zo wil hij meer gaan doen op het gebied van de parodontologie. Komend

voorjaar gaat hij voor collegadie-renartsen met belangstelling voor tandheelkunde een lezing geven in Frankrijk waarin hij nieuwe behandeltechnieken belicht. Een daarvan gaat over furcatie, de ruimte tussen de wortels van een kies, ook wel wortelsplitsing genoemd. Normaal is deze ruimte gevuld met bot en bedekt met tandvlees. Theuns: "Als die ruimte bloot komt te liggen, kunnen er infecties optreden. Deze infecties kunnen zich via de bloedbaan door het hele lichaam verspreiden met mogelijk ernstige gevolgen voor onder andere hart, lever en hersenen. Om dit te voorkomen en de kies te behouden, is het ontzettend belangrijk dat eigenaren de tanden van hun hond of kat goed en regelmatig poetsen. Een gemotiveerde eigenaar is dus van levensbelang."

ALTIJD IN BEK KIJKEN

Theuns adviseert dierenartsen bij iedere hond of kat altijd aandacht te besteden aan hun bek. "Het is prima als de assistent dat eerst doet, maar

je moet ook zelf kijken hoe het gebit eruitziet. Is er een extractie nodig, doe dat dan zelf. Dat is wettelijk verplicht. Kun je het niet zelf, verwijs dan door naar een dierenarts die dat wel kan. En wees je bewust dat er steeds meer mogelijk is op tandheelkundig gebied. Een tand of kies hoeft niet altijd getrokken te worden bij gemotiveerde eigenaren. Verder hoop ik dat er collega's zijn die zich tot specialist willen laten bijscholen. Ze kunnen zich bij mij melden. We hebben de specialisten hard nodig om dit mooie vak verder te ontwikkelen." Ten slotte heeft Theuns nog een tip voor de KNMvD. "Maak een voor iedereen toegankelijke lijst van alle specialisten in ons land zodat dierenartsen makkelijker kunnen doorverwijzen. Zo'n lijst bestaat helaas nog steeds niet."

Info: <https://dierentandheelkunde.nl> en info@dierentandheelkunde.nl 📧

